

25. marts 2021

P9_TA(2021)0115

Rapporter 2019-2020 om Serbien

Europa-Parlamentets beslutning af 25. marts 2021 om Kommissionens 2019-2020-rapport om Serbien (2019/2175(INI))

(2021/C 494/15)

Europa-Parlamentet,

- der henviser til stabiliserings- og associeringsaftalen (SAA) mellem De Europæiske Fællesskaber og deres medlemsstater på den ene side og Serbien på den anden side, som trådte i kraft 1. september 2013,
- der henviser til Serbiens ansøgning om medlemskab af Den Europæiske Union af 19. december 2009,
- der henviser til Kommissionens udtalelse af 12. oktober 2011 om Serbiens ansøgning om medlemskab af Den Europæiske Union (COM(2011)0668), Det Europæiske Råds afgørelse af 1. marts 2012 om at give Serbien status som kandidatland og Det Europæiske Råds afgørelse af 27.-28. juni 2013 om at indlede forhandlinger med Serbien om tiltrædelse af EU,
- der henviser til formandskabets konklusioner fra Det Europæiske Råds møde i Thessaloniki den 19.-20. juni 2003,
- der henviser til Sofia-erklæringen af 17. maj 2018 fra topmødet mellem EU og Vestbalkan og den prioriterede Sofiadagsorden, der var vedføjet denne erklæring,
- der henviser til FN's Sikkerhedsråds resolution 1244 af 10. juni 1999, den rådgivende udtalelse fra Den Internationale Domstol af 22. juli 2010 om Kosovos ensidige uafhængighedserklærings overensstemmelse med folkeretten samt til FN's Generalforsamlings resolution 64/298 af 9. september 2010, hvori Den Internationale Domstols udtalelse anerkendtes, og der blev udtrykt tilfredshed med EU's vilje til at fremme dialogen mellem Serbien og Kosovo,
- der henviser til den første aftale om principper for normalisering af forbindelserne mellem regeringerne i Serbien og Kosovo af 19. april 2013 og aftalerne af 25. august 2015 og til den igangværende EU-støttede dialog om normalisering af forbindelserne,
- der henviser til Berlinprocessen, som blev igangsat den 28. august 2014,
- der henviser til sin beslutning af 29. november 2018 om Kommissionens 2018-rapport om Serbien ⁽¹⁾,
- der henviser til erklæringen og henstillingerne, som blev vedtaget på det 11. møde i Det Parlamentariske Stabiliserings- og Associeringsudvalg EU-Serbien den 30.-31. oktober 2019,
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 5. februar 2020 med titlen »Styrkelse af tiltrædelsesprocessen — Et troværdigt EU-perspektiv for landene på Vestbalkan« (COM(2020)0057),
- der henviser til Rådets konklusioner af 5. juni 2020 om styrkelse af samarbejdet med partnerne på Vestbalkan på migrations- og sikkerhedsområdet,
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 29. maj 2019 med titlen »2019-meddelelse om EU's udvidelsesstrategi« (COM(2019)0260), som blev ledsaget af et arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene med titlen »Rapport for 2019 om Serbien« (SWD(2019)0219),
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 6. oktober 2020 med titlen »2020-meddelelse om EU's udvidelsesstrategi« (COM(2020)0660), som blev ledsaget af et arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene med titlen »Rapport for 2020 om Serbien« (SWD(2020)0352),

⁽¹⁾ EUT C 363 af 28.10.2020, s. 119.

25. marts 2021

- der henviser til Kommissionens meddelelse af 6. oktober 2020 med titlen »En økonomisk plan og investeringsplan for Vestbalkan« (COM(2020)0641) og arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene med titlen »Guidelines for the Implementation of the Green Agenda for the Western Balkans« (SWD(2020)0223),
 - der henviser til den fælles meddelelse fra Kommissionen og Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik af 8. april 2020 med titlen »Meddelelse om EU's globale svar på covid-19-krisen« (JOIN(2020)0011),
 - der henviser til Kommissionens vurdering af 21. april 2020 af Serbiens økonomiske reformprogram for 2020-2022 (SWD(2020)0064) og til de fælles konklusioner fra den økonomiske og finansielle dialog mellem EU, Vestbalkan og Tyrkiet, som blev vedtaget af Rådet den 19. maj 2020,
 - der henviser til Kommissionens meddelelse af 29. april 2020 med titlen »Støtte til Vestbalkan til bekæmpelsen af covid-19 og genopretningen efter pandemien« (COM(2020)0315),
 - der henviser til det 11. møde i tiltrædelseskonferencen med Serbien på ministerplan, der fandt sted den 10. december 2019, og hvor der blev indledt forhandlinger om kapitel 4, »Frie kapitalbevægelser«,
 - der henviser til konklusionerne fra første fase af dialogen mellem parterne om forbedring af betingelserne for afholdelse af parlamentsvalg, som blev støttet af Europa-Parlamentet,
 - der henviser til den endelige rapport fra OSCE/ODIHR's særlige valgobservationsmissionen om parlamentsvalget den 21. juni 2020 i Serbien, som blev offentliggjort den 7. oktober 2020,
 - der henviser til FN's Højkommissariat for Menneskerettighedseksperters pressemeddelelse om bekymringer over misbrug af loven om forebyggelse af hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme med henblik på at bekæmpe og begrænse ngo'ers arbejde, der blev offentliggjort den 11. november 2020,
 - der henviser til den anden overholdelsesrapport om Serbien fra Sæmmenslutningen af Europæiske Stater mod Korruption (GRECO) om forebyggelse af korruption for parlamentsmedlemmer, dommere og anklagere, der blev offentliggjort den 26. november 2020 som led i den fjerde evalueringsrunde,
 - der henviser til baseline-evalueringsrapporten om Serbien fra ekspertgruppen om bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet (GREVIO) af 22. januar 2020,
 - der henviser til sine tidligere beslutninger om landet,
 - der henviser til sin henstilling af 19. juni 2020 til Rådet, Kommissionen og næstformanden for Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik om Vestbalkan efter topmødet i 2020 ⁽²⁾,
 - der henviser til den fælles erklæring fra topmødet den 28. januar 2020 mellem Europa-Parlamentet og talsmændene for parlamenterne på Vestbalkan, der blev indkaldt af Europa-Parlamentets formand med lederne af parlamenterne på Vestbalkan,
 - der henviser til Zagreberklæringen, der blev vedtaget på topmødet mellem EU og Vestbalkan, og som fandt sted via videokonference den 6. maj 2020,
 - der henviser til topmødet mellem EU og Vestbalkan inden for rammerne af Berlinprocessen den 10. november 2020,
 - der henviser til forretningsordenens artikel 54,
 - der henviser til betænkning fra Udenrigsudvalget (A9-0032/2021),
- A. der henviser til, at Serbien som ethvert land, der ønsker at blive medlem af EU, skal vurderes ud fra sine egne resultater med hensyn til opfyldelse, gennemførelse og overholdelse af de kriterier og fælles værdier, der er nødvendige for tiltrædelsen, og til, at kvaliteten af og engagementet i de nødvendige reformer er afgørende for tidsplanen for og fremskridt i retning af tiltrædelse;

⁽²⁾ Vedtagne tekster, P9_TA(2020)0168.

25. marts 2021

- B. der henviser til, at demokrati, menneskerettigheder og retsstatsprincippet er grundlæggende værdier, som EU bygger på, og som står i centrum for udvidelsesprocessen og stabiliserings- og associeringsprocesserne; der henviser til, at der er behov for bæredygtige reformer for at imødegå de store udfordringer, der stadig findes på disse områder;
- C. der henviser til, at Serbien er nødt til at udvikle en uigenkaldelig resultatliste med hensyn til at overholde, opretholde og forsvare værdierne respekt for den menneskelige værdighed, frihed, demokrati, ligestilling, retsstaten og respekt for menneskerettighederne, herunder rettigheder for personer, der tilhører nationale og andre mindretal, nationalt og i dets internationale forbindelser;
- D. der henviser til, at der, siden forhandlingerne med Serbien blev indledt, er blevet åbnet 18 forhandlingskapitler, hvoraf de to midlertidigt er blevet lukket; der henviser til, at Serbien har besluttet at acceptere den nye EU-udvidelsesmetode;
- E. der henviser til, at der endnu ikke er opnået holdbare resultater inden for retsvæsenet og grundlæggende rettigheder (kapitel 23) og retfærdighed, frihed og sikkerhed (kapitel 24); der henviser til, at Rådet har besluttet ikke at åbne flere kapitler med Serbien endnu;
- F. der henviser til, at GRECO anser situationen i Serbien for at være »globalt utilfredsstillende«, og at Serbien ikke overholder GRECO's henstillinger med hensyn til forebyggelse af korruption blandt medlemmer af parlamentet, dommere og anklagere;
- G. der henviser til, at EU's tilsagn om at fremme retsstatsprincippet omfatter Serbien, hvor EU bør fortsætte sit samarbejde med Europarådet for at støtte Serbien i gennemførelsen af væsentlige reformer og uddannelse inden for retsvæsenet, bekæmpelse af korruption, fremme af menneskerettighederne og de frie og uafhængige mediers og civilsamfundets rolle og i overvågningen af de fremskridt, der gøres på disse områder, i overensstemmelse med den reviderede udvidelsesmetode;
- H. der henviser til, at det er i Serbiens interesse at normalisere forbindelserne med Kosovo;
- I. der henviser til, at Serbien fortsat har forpligtet sig til regionalt samarbejde og gode naboskabsforbindelser;
- J. der henviser til, at Serbien til stadighed har været opsat på at skabe en fungerende markedsøkonomi og har fortsat arbejdet med at gennemføre forpligtelserne i stabiliserings- og associeringsaftalen, selv om der stadig er en række overholdelsesproblemer; der henviser til, at korruption fortsat hæmmer den økonomiske udvikling;
- K. der henviser til, at Serbien har ratificeret alle Den Internationale Arbejdsorganisations (ILO's) grundlæggende konventioner;
- L. der henviser til, at ytringsfriheden og mediernes uafhængighed fortsat er alvorlige bekymringer, der skal løses som en prioritet;
- M. der henviser til, at dialogen mellem parterne (IPD) om forbedring af betingelserne for afholdelse af parlamentsvalg, som støttes af Europa-Parlamentet, fortsat udgør en enestående platform for at nå til enighed om tilsagn om at forbedre betingelserne for valg;
- N. der henviser til, at EU nåede til enighed om en omfordeling af 374 mio. EUR fra instrumentet til førtiltrædelsesbistand (IPA) med henblik på at bidrage til at afbøde de socioøkonomiske påvirkninger af covid-19 i regionen;
- O. der henviser til, at EU har vist sit engagement i det europæiske perspektiv for landene på Vestbalkan og har afsat 3,3 mia. EUR til at afhjælpe den umiddelbare sundhedskrise og afbøde de økonomiske og sociale konsekvenser af covid-19-pandemien;
- P. der henviser til, at EU er den største yder af bistand og støtte til Serbien i forbindelse med afbødning af de økonomiske og sociale konsekvenser af covid-19-pandemien; der henviser til, at Serbien har modtaget 15 mio. EUR som umiddelbar støtte til sundhedssektoren, 78,4 mio. EUR som støtte til den sociale og økonomiske genopretning og 93,4 mio. EUR som bistandsmidler;
- Q. der henviser til, at Serbien drager fordel af EU-bistand under instrumentet til førtiltrædelsesbistand (IPA II), med et samlet vejledende beløb på 1 539,1 mia. EUR for perioden 2014-2020;

25. marts 2021

- R. der henviser til, at EU er Serbiens største yder af finansiel bistand; der henviser til, at EU i løbet af de sidste 18 år har ydet Serbien mere end 3,6 mia. EUR i tilskud på alle områder, herunder retsstatsprincippet, reform af den offentlige forvaltning, social udvikling, miljø og landbrug; der henviser til, at Serbien har nydt godt af EU's bistand under IPA til en samlet værdi af 2,79 mia. EUR siden 2007;
- S. der henviser til, at Serbien har draget væsentlig fordel af handel og økonomisk integration med EU; der henviser til, at EU er Serbiens største handelspartner og tegner sig for 67 % af Serbiens samlede eksport og over 60 % af landets samlede vareimport i 2018; der henviser til, at EU's investeringer i Serbien nåede op på i alt mere end 13 mia. EUR mellem 2010 og 2018;
- glæder sig over, at EU-medlemskab fortsat er Serbiens strategiske mål, og at det er blandt den nydannede regerings prioriteter; noterer sig, at alle de parlamentariske partier støtter Serbiens EU-integrationsproces; opfordrer de serbiske myndigheder til at kommunikere mere aktivt og utvetydigt om deres engagement i europæiske værdier i den offentlige debat og forventer en klar og utvetydig forpligtelse fra Serbiens side, både i ord og handling, til at opfylde sine forpligtelser med hensyn til tiltrædelse af EU på en synlig og kontrollerbar måde;
 - understreger betydningen af at tilføre tiltrædelsesforhandlingerne med Serbien mere dynamik og af en hurtig gennemførelse af den reviderede udvidelsesmetode baseret på tematiske forhandlingskapitler og indfasning af individuelle EU-politikker og -programmer, samtidig med at der lægges vægt på klare og håndgribelige incitamenters af direkte interesse for borgerne i Serbien;
 - understreger, at det momentum, der blev skabt med det nye mandat efter valget i Serbien den 21. juni 2020, er en mulighed for at gøre vigtige fremskridt hen imod Serbiens europæiske perspektiv; slår til lyd for, at yderligere forhandlingskapitler kun bør åbnes, når Serbien påtager sig de nødvendige forpligtelser og gennemfører reformer af de krævede benchmarks; bemærker, at åbningen af kapitler er et redskab til at opnå bæredygtige, proeuropæiske forandringer i Serbien;
 - opfordrer Kommissionen og Rådet til, i givet fald med inddragelse af de serbiske partnere, at tage de nødvendige skridt til at gennemføre bestemmelserne i den reviderede udvidelsesmetode, navnlig bestemmelserne vedrørende de tematiske forhandlingsklynger, samt til at anvende denne nye metode som en mulighed for at fremskynde udvidelsesprocessen for Vestbalkan og sammen med Serbien fastlægge nye skridt i Serbiens forhandlingsproces;
 - glæder sig over samarbejdet mellem den serbiske regering og nationalforsamlingen om det nationale konvent om Den Europæiske Union (NCEU); opfordrer den serbiske regering til snarest muligt at udnævne en ny leder af forhandlingsteamet for Serbiens tiltrædelse af Den Europæiske Union; opfordrer Serbien til også at forbedre den administrative kapacitet i ministeriet for europæisk integration for bedre at kunne føre forhandlinger om medlemskab og gøre sit yderste for at gøre den europæiske integrationsproces så inklusiv og åben som muligt;
 - bemærker, at Serbien fortsat har styrket tilpasningen og gennemførelsen af sin lovgivning i overensstemmelse med gældende EU-ret, og at landet skal fortsætte med at gøre dette; beklager, at tempoet i tilpasningen har været betydeligt langsommere end det, regeringen oprindeligt havde planlagt; understreger de begrænsede fremskridt med hensyn til kapitel 23 (Retsvæsenet og grundlæggende rettigheder) og 24 (Retfærdighed, frihed og sikkerhed); bemærker, at normaliseringen af forbindelserne med Kosovo og den reelle respekt for de grundlæggende rettigheder fortsat er afgørende og vil være bestemmende for tempoet i tiltrædelsesforhandlingerne;
 - beklager de manglende fremskridt på mange områder af Serbiens reformdagsorden og det faktum, at der endda er sket tilbageskridt med hensyn til spørgsmål, der er af afgørende betydning for EU-tiltrædelsen; opfordrer Kommissionen til at ændre sin rapporteringsmetode for at tage hensyn til betydelige tilbageskridt og sende et klart budskab til tiltrædelseslandene, herunder Serbien;
 - understreger betydningen af serbiske interessenters strategiske kommunikation om fordelene ved EU-tiltrædelse; understreger, at den offentlige debat om tiltrædelse af EU skal være baseret på fakta og fremme fuld respekt for de grundlæggende rettigheder og demokratiske værdier;
 - opfordrer de serbiske myndigheder til at kommunikere mere aktivt om deres engagement i europæiske værdier i den offentlige debat og øge gennemsigtigheden i deres kommunikation, herunder ved at give den brede offentlighed adgang til oplysninger samt ved at udvide samarbejdet mellem offentlige myndigheder og civilsamfundet; udtrykker bekymring over, at offentligt finansierede medier, der ofte citerer myndighedspersoner, bidrager til udbredelsen af EU-fjendtlig retorik i Serbien;

25. marts 2021

10. opfordrer Serbien og EU's medlemsstater til at føre en mere aktiv og effektiv kommunikationspolitik ud fra et europæisk perspektiv, der er rettet mod både serbiske borgere og EU-borgere, herunder personer, der tilhører nationale mindretal; understreger de historiske venskabs- og broderskabsforbindelser mellem befolkningerne i Den Europæiske Union og det serbiske folk;

11. bemærker den uforholdsmæssige synlighed, som Serbien har givet tredjelande; opfordrer Serbien, Kommissionen og EU-delegationen til Serbien til at intensivere deres bestræbelser på at fremme rollen og fordelene ved det tætte partnerskab mellem EU og Serbien, herunder gennem fremme af EU-finansierede projekter og reformer; bemærker, at der er et presserende behov for at samarbejde med serbiske borgere uden for de større byer, og opfordrer EU til yderligere at øge sin støtte til civilsamfundet på græsrodsniveau;

12. opfordrer til nye muligheder for politisk dialog på højt plan med landene på Vestbalkan for at sikre stærkere styring og engagement på højt plan, hvilket også kræves i den reviderede udvidelsesmetode; mener, at konferencen om Europas fremtid aktivt bør engagere og på passende vis inddrage repræsentanter for Serbien og repræsentanter fra de andre lande på Vestbalkan, både på regeringsniveau og i civilsamfundet og i ungdomsorganisationerne;

13. noterer sig konklusionerne i den endelige rapport fra OSCE/ODIHR's særlige valgobservationsmission om, at parlamentsvalget den 21. juni 2020 blev forvaltet effektivt, men at det regerende partis dominans, herunder i medierne, gav anledning til bekymring; beklager de langsigtede tendenser med pres på vælgerne, mediernes partiskhed og udvisningen af linjer mellem alle statsembedsmænds aktiviteter og partipolitiske kampagner; påpeger i denne forbindelse den rolle, som statsstøttede desinformationskampagner, der har til formål at flytte meninger i forbindelse med valg, spiller;

14. glæder sig over nedsættelsen af en arbejdsgruppe til gennemførelse af ODIHR's henstillinger; opfordrer de serbiske myndigheder til fuldt ud at tage fat på alle ODIHR's henstillinger i god tid inden næste valg; understreger, at civilsamfundsorganisationer med ekspertise i valgbetingelser fortsat bør inddrages i denne proces;

15. bemærker med bekymring, at ændringer af vigtige elementer i valgsystemet, herunder sænkningen af spærregrensen, blev vedtaget i parlamentet blot uger før det planlagte valg uden ordentlig offentlig debat; bemærker, at grundlæggende elementer i valgloven ifølge Venedigkommissionen ikke bør ændres væsentligt mindre end et år før et valg;

16. beklager beslutningen i dele af oppositionen om at boykotte valget og understreger, at i lyset af resultaterne fra OSCE/ODIHR's særlige valgobservationsmission, som understregede manglen på reel pluralisme og fragmentering af den politiske scene i Serbien, har alle politiske kræfter, navnlig de styrende myndigheder, et ansvar for at forbedre valgbetingelserne; understreger, at den eneste måde, hvorpå man kan sikre politisk repræsentation og evnen til at påvirke beslutningsprocessen for deres vælgere, er ved at deltage i politiske processer og afvikling af valg; opfordrer oppositionen til at vende tilbage til forhandlingsbordet og genoptage sin deltagelse i politiske og parlamentariske aktiviteter; bemærker, at det nykonstituerede serbiske parlament på grund af visse oppositionspartiers boykot af valget er præget af det overvældende flertal af den regerende koalition og fraværet af en levedygtig opposition — en situation, der ikke bidrager til at opnå politisk pluralisme i landet;

17. minder om de valgprincipper, der er fastlagt af Venedigkommissionen, og bemærker med bekymring, at præsidenten, Aleksandar Vučić, bekendtgjorde det tidlige valg uden forfatningsgrundlag eller politisk nødvendighed, samtidig med at han som præsident for Serbien og landets største politiske parti bebudede én enkelt valgdag til præsident-, parlaments- og kommunalvalg i Beograd i foråret 2022;

18. glæder sig over etableringen af dialogen mellem IDP og Serbiens nationalforsamling, som Europa-Parlamentet har støttet, og de første foranstaltninger, som de serbiske myndigheder og det parlamentariske flertal har truffet for at forbedre valgbetingelserne; opfordrer til yderligere gennemførelse af alle de tilbageværende forpligtelser, der er indgået inden for IPD's rammer;

19. glæder sig over lanceringen af anden fase af IPD med Serbiens nationalforsamling, med støtte fra Europa-Parlamentet, under inddragelse af alle relevante interessenter og proeuropæiske politiske kræfter i Serbien med henblik på at forbedre det politiske klima og tilliden på tværs af det politiske spektrum og opbygge konsensus om udestående spørgsmål i forbindelse med valgprocessen i overensstemmelse med anbefalingerne fra internationale observationsmissioner; opfordrer indtrængende til, at der hurtigst muligt afholdes nye runder af et mere inklusivt IPD, og opfordrer alle parter til at

25. marts 2021

fastlægge klare mål, kriterier, benchmarks og samtalepartnere; understreger, at IPD bør afsluttes i god tid inden det kommende valg for at give tilstrækkelig tid til at gennemføre de nødvendige juridiske og andre ændringer af valgbetingelserne og gennemføre dem i praksis med henblik på at skabe lige vilkår forud for valget; minder om, at regeringen og uafhængige organer skal sikre fuld og korrekt gennemførelse af de retlige rammer for de forpligtelser, der er indgået inden for rammerne af IPD;

20. fordømmer de uacceptable verbale angreb og tilfælde af hadefuld tale mod medlemmer af Europa-Parlamentet, navnlig dem, der repræsenterer Parlamentet i dets forbindelser med Serbien, herunder formanden og medlemmerne af SAPC-delegationen samt formidlere af IPD, da de ikke er i overensstemmelse med ånden i Serbiens forpligtelser i henhold til stabiliserings- og associeringsaftalen; opfordrer formanden for nationalforsamlingen og talerne for de politiske grupper, der er repræsenteret deri, til at opretholde standarder for demokratisk debat;

21. opfordrer den nye regering til at arbejde på effektive og verificerbare grundlæggende reformer og behandle strukturelle reformer og afhjælpe strukturelle mangler inden for retsstatsforhold, grundlæggende rettigheder, mediefrihed, bekæmpelse af korruption og de demokratiske institutioners og den offentlige forvaltnings funktion;

22. bemærker med bekymring, at korruption generelt fortsat er et område, hvor der kun er gjort begrænsede fremskridt; glæder sig over de skridt, der er taget for at sikre korruptionsbekæmpelsesagenturets uafhængighed, og de resultater, der hidtil er opnået med hensyn til at afslutte korruptionssager; opfordrer til, at der gøres yderligere fremskridt, navnlig med hensyn til at forbedre resultatlisten over efterforskninger, tiltaler og endelige domfældelser i korruptionssager på højt niveau og gennemføre lovene om forebyggelse af korruption i overensstemmelse med gældende EU-ret og henstillingerne fra GRECO; glæder sig over offentliggørelsen af den nylige GRECO-rapport og opfordrer justitsministeriet til at arbejde på gennemførelsen af dens henstillinger;

23. påpeger, at Serbien ifølge den seneste rapport fra GRECO kun delvis har gennemført de henstillinger, landet fremsatte i 2015, og at situationen i landet er »generelt utilfredsstillende«; understreger betydningen af at forfølge en effektiv bekæmpelse af korruption og opfordrer de serbiske myndigheder til at efterkomme disse henstillinger så hurtigt som muligt; er bekymret over de seneste ændringer af loven om forebyggelse af korruption vedrørende definitionen af »offentligt ansatte«, som fandt sted på en uigennemsigtig og forhastet måde, og som i betydelig grad begrænser antallet af personer, som loven finder anvendelse på, hvilket yderligere svækker mekanismerne til bekæmpelse af korruption og åbner op for muligheder for misbrug af statslige ressourcer, som tidligere blev anset for at være ulovlige;

24. opfordrer indtrængende Serbien til at levere overbevisende resultater, herunder en holdbar resultatliste med effektive efterforskninger på områder, der giver anledning til bekymring, såsom retsvæsenet, ytringsfrihed og bekæmpelse af korruption og organiseret kriminalitet, navnlig i sager med en høj grad af offentlig interesse, herunder sagerne Krušik, Jovanjica og Telekom Srbija, og til at forbedre sin resultatliste i forbindelse med efterforskning, anklager og domfældelse i sager om korruption på højt niveau, herunder beslaglæggelse og konfiskation af kriminelle aktiver; gentager sit krav om retfærdighed fra 2018 med hensyn til den ulovlige nedrivning af privat ejendom i Savamala-nabolaget i Beograd; bemærker, at den nye lov om forebyggelse af korruption har været i kraft siden den 1. september 2020;

25. minder Serbien om at intensivere sine bestræbelser på effektivt at bekæmpe korruption med fokus på forebyggelse og bekæmpelse af korruption, herunder ved at vedtage en ny strategi til bekæmpelse af korruption, der understøttes af en troværdig og realistisk handlingsplan samt en effektiv koordineringsmekanisme;

26. opfordrer Serbien til at forbedre sin bekæmpelse af organiseret kriminalitet og til at skifte fra en tilgang baseret på individuelle sager til en strategi mod organisationer med henblik på at optræve store og internationalt udbredte organisationer; bemærker, at en sådan strategi bør omfatte effektiv efterforskning, retsforfølgelse og endelig domfældelse i sager om grov og organiseret kriminalitet, herunder finansiel efterforskning, systematisk sporing af pengestrømme, en solid tilsynsmekanisme for at undgå misbrug og øget finansiel og menneskelig kapacitet for anklagemyndigheden for organiseret kriminalitet, som bør være fri for ubehørig politisk indflydelse;

27. udtrykker bekymring over ekstremistiske og organiserede kriminelle gruppers stigende vold og opfordrer myndighederne til at sikre, at sager, der opdages af undersøgende journalister eller whistleblowere, efterforskes behørigt, og at alle involverede offentlige embedsmænd drages til ansvar;

25. marts 2021

28. bemærker med bekymring den fortsatte politiske indflydelse på retsvæsenet og bemærker behovet for at styrke garantiene for retsvæsenets ansvarlighed, professionalisme, uafhængighed og generelle effektivitet, herunder, hvis det er relevant, ved at revidere det nuværende system for ansættelse og forvaltning af menneskelige ressourcer; bemærker, at regeringen har udarbejdet et forslag til forfatningsmæssige reformer, som er blevet positivt vurderet af Venedigkommissionen, og sendt det til nationalforsamlingens kompetente udvalg;
29. understreger betydningen af en bred høringsproces i forbindelse med forfatningsreformen; beklager, at det ikke lykkedes det tidligere serbiske parlament at vedtage forfatningsmæssige reformer med henblik på at styrke retsvæsenets uafhængighed; anbefaler, at der hurtigst muligt vedtages forfatningsreformer i samråd med sammenslutninger af dommere og anklagere og andre relevante politiske aktører, herunder den ikke-parlamentariske opposition;
30. gentager betydningen af en hurtig vedtagelse af loven om finansiering af den selvstyrende provins Vojvodina;
31. udtrykker bekymring over den effektive funktion af det nye parlament, hvor der ikke er nogen parlamentarisk opposition, hvis legitimitet anfægtes af oppositionspartier, og hvis mandatperiode, som den serbiske præsident allerede har bebudet, skal forkortes, og som vedtager vidtrækkende forfatningsmæssige ændringer uden en åben, inklusiv og demokratisk offentlig debat, navnlig inden for retsvæsenet;
32. glæder sig over de ændringer, der er foretaget i nationalforsamlingens funktion med henblik på at genindføre praksis og procedurer og overholde forretningsordenen; beklager, at den overordnede parlamentariske kontrol med den udøvende magt fortsat er ret formalistisk; understreger, at der er behov for yderligere omfattende reformer af proceduren og praksis for at forbedre kvaliteten af lovgivningsprocessen, for at sikre en effektiv parlamentarisk kontrol og for at sætte en stopper for nationalforsamlingens systemiske mangler, herunder reduktionen af politisk obstruktion, antallet af hasteprocedurer og praksissen med at samle ikke-relaterede emner under samme punkt på dagsordenen;
33. understreger, at kvaliteten af lovgivningsprocessen stadig skal forbedres ved at øge gennemsigtigheden og den sociale og politiske dialog og sikre, at uafhængige myndigheder har beføjelse til at udøve deres tilsynsroller effektivt; bemærker, at årsberetningerne fra uafhængige organer blev drøftet på nationalforsamlingens plenarmøde, og at der blev vedtaget konklusioner;
34. opfordrer det nyvalgte parlament til at intensivere sine bestræbelser på at sikre gennemsigtighed, inklusivitet og kvalitet i lovgivningsprocessen samt effektiv parlamentarisk kontrol; opfordrer endvidere til yderligere foranstaltninger for at sikre dialog på tværs af partierne og en stærkere rolle for civilsamfundet, som fortsat er et væsentligt element i et velfungerende demokrati; bemærker med bekymring den manglende gennemsigtighed i forbindelse med genudnævnelserprocessen for kommissæren med ansvar for beskyttelse af ligestilling;
35. opfordrer til effektivt samarbejde med uafhængige og regulerende organer og øget inddragelse af nationalforsamlingen i tilsynet og kontrollen med regeringen og forvaltningen; opfordrer nationalforsamlingen til at engagere sig væsentligt i Serbiens EU-tiltrædelsesforhandlinger i overensstemmelse med sin beslutning af 16. december 2013 om nationalforsamlingens rolle og principper i forhandlingerne om Serbiens tiltrædelse af EU;
36. understreger, at de uafhængige tilsynsmyndigheders rolle, herunder landets Ombudsmand, Korruptionsbekæmpelsesagenturet, Statsrevisorerne og kommissæren med ansvar for information af offentlig betydning og beskyttelse af personoplysninger, skal anerkendes og støttes fuldt ud; opfordrer den serbiske nationalforsamling til at engagere sig i gennemførelsen af uafhængige reguleringsorganers konklusioner og henstillinger, navnlig dem fra Ombudsmanden;
37. minder om, at en af søjlerne i den europæiske sociale model er social dialog, og at regelmæssige høringer mellem regeringen og arbejdsmarkedets parter bidrager til at forebygge sociale spændinger og konflikter; understreger, at det er afgørende for den sociale dialog, at man går videre end til udveksling af oplysninger, og at interessenter bør høres om vigtige love, inden disse gøres til genstand for den parlamentariske procedure;
38. bemærker med bekymring, at nationalforsamlingen kun mødtes 44 dage efter erklæringen af undtagelsestilstanden i marts 2020, hvilket underminerede dens position som den centrale institution for parlamentarisk demokrati som nedfældet i Serbiens forfatning; bemærker med bekymring, at nationalforsamlingen ikke påbegyndte sit arbejde fuldt ud i en lang periode efter erklæringen om de endelige valgresultater den 5. juli 2020 til trods for et klart parlamentarisk flertal; opfordrer nationalforsamlingen til at undgå misbrug af provokerende sprogbrug og bekæmpe hadefuld tale under den parlamentariske debat; understreger betydningen af oppositionens arbejde i et demokrati;

25. marts 2021

39. understreger, at krænkende sprogbrug, intimidering og bagvaskelseskampagner rettet mod politiske modstandere og repræsentanter for medierne, som parlamentsmedlemmer gennemførte på nationalforsamlingens plenarforsamling, udgør en krænkelse af demokratisk praksis og grundlæggende demokratiske værdier, som på det kraftigste bør fordømmes og sanktioneres i overensstemmelse med forretningsordenen; er forfærdet over de seneste angreb begået af flere parlamentsmedlemmer og regeringsvenlige tabloidaviser mod undersøgende journalister og medlemmer af civilsamfundet, herunder fra det uafhængige medienetværk KRIK og NGO'er såsom CRTA og »det åbne parlament«, der fremstiller dem som partnere i organiserede kriminelle grupper og som kupmagere, hvilket er en grov overtrædelse af deres egen nyligt vedtagne adfærdskodeks for parlamentsmedlemmer;

40. glæder sig over vedtagelsen af den nye handlingsplan for en mediestrategi og over, at der blev nedsat en arbejdsgruppe til at overvåge gennemførelsen af strategien og handlingsplanen;

41. er bekymret over påstande fra undersøgende journalister om regeringsmanipulation af covid-19-statistikker til politiske og valgmæssige formål; beklager den desinformationskampagne om EU-bistand under pandemien, som regeringsembedsmænd har gennemført; understreger, at tillid og gennemsigtighed er af særlig betydning i regeringens indsats mod covid-19, og opfordrer derfor indtrængende den serbiske regering til at give borgerne alle relevante oplysninger om pandemien, herunder vacciner;

42. mener, at erhvervelsen af to tv-kanaler med national dækning i december 2018 af en person med tilknytning til det regerende parti udgjorde et skridt i retning af det regerende partis monopolisering af medielandskabet i landet; opfordrer indtrængende myndighederne til at sikre og opretholde de nødvendige betingelser for fair konkurrence og gennemsigtighed i forbindelse med alle fremtidige ejerskabstransaktioner på medieområdet; opfordrer redaktionerne på alle tv-kanaler med national dækning i Serbien til at overholde de højeste faglige standarder og give mulighed for regelmæssigt at høre forskellige meninger;

43. beklager forringelsen af mediefriheden og stigningen i krænkende sprogbrug, intimidering og endda hadefuld tale over for medlemmer af den parlamentariske opposition, uafhængige intellektuelle, NGO'er, journalister og fremtrædende personer, herunder fra medlemmer af de regerende partier, hvis ansvar for at handle med respekt over for alle repræsentanter for medierne er af allerstørste betydning; opfordrer de serbiske myndigheder til at træffe øjeblikkelige foranstaltninger for at garantere ytrings- og medieafhængighed og sikre, at disse sager bliver behørigt efterforsket;

44. beklager, at de forpligtelser, der blev indgået i IPD vedrørende tilsynsrådet for elektroniske medier (Regulatory Council on Electronic Media (REM)) og public service-radio- og tv-selskabet (RTS), kun delvist eller slet ikke blev opfyldt af de serbiske myndigheder; minder om, at frie og uafhængige medier spiller en vigtig rolle i demokratiet; beklager, at REM's og RTS's arbejde siden afslutningen af første fase af IPD ikke har formået at genoprette deres troværdighed blandt offentligheden og oppositionspartierne; bemærker, at regeringen har nedsat en arbejdsgruppe for journalisters sikkerhed, men at alle sammenslutninger af uafhængige journalister og medier i Serbien allerede har trukket sig ud af den, fordi gruppen ikke har reageret på angreb fra regeringsvenlige tabloidaviser på journalister fra den undersøgende webportal Network for Investigation of Crime and Corruption (KRIK);

45. bemærker med bekymring, at civilsamfundsorganisationernes arbejde finder sted i et miljø, der ikke er åbent for kritik; opfordrer indtrængende den serbiske administration for forebyggelse af hvidvaskning af penge i Serbiens finansministerium til fuldt ud at afklare situationen med hensyn til undersøgelser af civilsamfundsorganisationer og journalister om påstande om hvidvaskning af penge og opfordrer indtrængende myndighederne til at afstå fra vilkårligt at angribe disse organisationer og enkeltpersoner; opfordrer de serbiske myndigheder til at imødegå det svindende råderum for civilsamfundet og uafhængige medier og sikre, at de kan arbejde uden alle restriktioner, herunder intimidering eller kriminalisering af disse organisationer; opfordrer indtrængende myndighederne til hurtigst muligt at skabe en atmosfære, der er befordrende for alle civilsamfundsorganisationers arbejde;

46. opfordrer Kommissionen og EU-Udenrigstjenesten til at styrke deres samarbejde med og støtte til civilsamfundet, ngo'er og uafhængige medier på stedet; gentager sin støtte til det arbejde, som demokratiske europæiske politiske fonde udfører for at styrke Serbiens demokratiske processer og fremme en ny generation af politiske ledere;

47. bemærker, samtidig med at de kraftigt fordømmer alle voldshandlinger, at tilfælde af uforholdsmæssig brug af politistyrken under demonstrationerne i juli 2020 fortjener særlig opmærksomhed fra myndighedernes side, herunder den deraf følgende mangel på samarbejde mellem politifolk og retssystemet og den offentlige anklager; opfordrer indtrængende de serbiske myndigheder til grundigt at efterforske alle sager, hvor politiet har overskredet sin myndighed, med henblik på

25. marts 2021

at forhindre straffrihed og styrke offentlighedens tillid til politiet samt til at gøre det lettere for personer, der hævder at være ofre for politiets forseelser, at indgive klager og opnå erstatning, og til at udvise multolerance over for retshåndhævelsespersonale, der overtræder faglig etik eller strafferet;

48. bemærker, at den retlige og institutionelle ramme for overholdelse af menneskerettighederne formelt set er på plads, men at den mangler effektive mekanismer til at sikre overholdelse af disse grundlæggende rettigheder; opfordrer til, at alle fremtidige ændringer af de eksisterende love om overholdelse af menneskerettighederne, herunder loven om fri adgang til oplysninger af offentlig betydning, foretages på en gennemsigtig måde med inddragelse af alle relevante interessenter; opfordrer til en mere effektiv gennemførelse heraf, navnlig med hensyn til de mest sårbare grupper i samfundet, herunder nationale mindretal på uddannelsesområdet; opfordrer Serbien til at sørge for og beskytte ikkediskriminerende brug af mindretalssprog i undervisningen, i dedikerede medietjenester i statslige medier og i lokale medier samt til at sikre lige muligheder for passende repræsentation i det politiske liv, den offentlige forvaltning og retsvæsenet;

49. glæder sig over Serbiens øgede indsats i samarbejde med EU på området integration af romasamfundet, navnlig med hensyn til at forbedre deres boligsituation; opfordrer de serbiske myndigheder til at gøre noget ved den strukturelle forskelsbehandling, som romaer udsættes for med hensyn til deres statsborgerskabsstatus samt sundhedspleje, uddannelse og beskæftigelse; opfordrer indtrængende Serbien til at forbedre og forenkle den institutionelle struktur, der beskæftiger sig med integration af romaer, herunder gennem en klar opgavefordeling, koordinering mellem nationale og lokale myndigheder og budgettering, der tager hensyn til romasamfundenes behov;

50. glæder sig over færdiggørelsen af den længe forsinkede oversættelse af lærebøger på primærtrinnet til bulgarsk, hvilket vil gøre det muligt for det bulgarske nationale mindretal at blive uddannet på sit modersmål; bemærker med bekymring, at ikke alle lærebøger på sekundærtrinnet endnu er blevet oversat; opfordrer de serbiske myndigheder til at sikre, at processen er bæredygtig, ved at stille et tilstrækkeligt antal lærere, lærebøger og supplerende materialer (skolekalendere, elevbøger osv.) til rådighed med henblik på i tilstrækkelig grad at imødekomme mindretalenes behov;

51. er bekymret over, at de serbiske myndigheder ikke har formået at fremme den faktiske anvendelse af regionale sprog eller mindretalssprog;

52. opfordrer Serbien til at styrke menneskerettighedsinstitutioner, garantere deres uafhængighed, tildele dem de nødvendige finansielle og menneskelige ressourcer og sikre rettidig opfølgning på deres henstillinger samt til at vedtage og gennemføre en ny strategi til bekæmpelse af forskelsbehandling;

53. opfordrer Serbien til at forbedre sin kapacitet til at levere statistikker og foretage folketællingen rettidigt under overholdelse af de højeste internationale standarder og med inddragelse af uafhængige observatorer; gentager sin opfordring til bedre koordinering og inddragelse af interessenter og til gennemførelse og regelmæssig revision af handlingsplanen for realisering af nationale mindretals rettigheder;

54. er dybt bekymret over påstandene om, at de serbiske myndigheder misbruger loven om borgernes ophold og »passiviseringen« af adresser på borgere fra albanske etniske samfund, der bor i det sydlige Serbien, på en systematisk og diskriminerende måde; opfordrer til uafhængige og grundige undersøgelser af disse påstande og opfordrer de serbiske myndigheder til at ophøre med enhver form for diskriminerende praksis og målretning;

55. bemærker med bekymring den høje andel af kvinder og børn, der er ofre for vold og vold i hjemmet; noterer sig Serbiens bestræbelser på at bekæmpe vold mod kvinder og børn og vold i hjemmet; understreger imidlertid, at der er behov for yderligere og mere effektiv gennemførelse og konkrete forbedringer, navnlig under den nuværende pandemi, for at forbedre adgangen til tjenester af høj kvalitet på dette område;

56. glæder sig over GREVIO-rapport om Serbien, som understreger manglen på en sammenhængende politisk tilgang til gennemførelsen af Istanbulkonventionen, behovet for forebyggende foranstaltninger, mangler i leveringen af tjenesteydelser til ofre og lav grad af bevidsthed, sensibilisering og kapacitetsopbygning samt særlige hindringer for en bred vifte af kvinder på grund af sammenfaldende faktorer såsom etnicitet, fattigdom, social oprindelse og handicap;

57. er bekymret over, at en ny lov om ligestilling mellem kønnene er blevet alvorligt forsinket, at der stadig mangler koordinering og en effektiv institutionel struktur med tilstrækkelige ressourcer på dette område, og at kvinders socioøkonomiske status stadig er betydeligt ringere end mænds, samt over den høje forekomst af patriarkalske holdninger og kønsstereotyper i samfundet og den offentlige diskurs og den manglende viden i retsvæsenet og blandt anklagere og advokater i denne henseende;

25. marts 2021

58. opfordrer Serbien til at øge bestræbelserne rettet mod ligestilling og kvinders rettigheder ved at lægge særlig vægt på integrering af kønsaspektet og øge samarbejdet med civilsamfundet, navnlig kvindeorganisationer; understreger betydningen af at medtage et kønsperspektiv i de økonomiske programmer;

59. roser den stærke kvindelige repræsentation i det nye parlament og den nye regering og håber, at den vil føre til en væsentlig fremme af kvinders og sårbare gruppers menneskerettigheder og politiske frihedsrettigheder; glæder sig over den store repræsentation af nationale mindretal i parlamentet;

60. understreger behovet for fortsat at beskytte LGBTI-rettigheder; opfordrer til mere passende og effektiv respons fra myndighederne på hadefuld tale og hadmotiverede forbrydelser; glæder sig over den fredelige gennemførelse af to prideparader i 2019; understreger, at det er vigtigt for alle institutioner at støtte forberedelsen af EuroPride 2022 og garantere sikkerheden for alle deltagere;

61. glæder sig over regeringens initiativ til at gå videre med loven om partnerskaber mellem personer af samme køn og navneændring og kønsskifte for transkønnede personer i overensstemmelse med Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols relevante retspraksis og opfordrer regeringen til at skabe et sikkert miljø for LGBTI-personer og fremme en tolerancekultur over for dem;

62. opfordrer indtrængende Serbien til at forbedre adgangen til sundhedsydelser for personer med handicap, hiv-smittede, børn og voksne, der bruger narkotika, fængselsindsatte, sexarbejdere, LGBTI-personer, internt fordrevne og romaer, navnlig i betragtning af den igangværende pandemi og problemer i sundhedssektoren;

63. glæder sig over Serbiens engagement i regionale samarbejdsinitiativer; opfordrer Serbien til at opretholde sine bestræbelser på alle niveauer med henblik på forsoning og styrkelse af gode naboskabsforbindelser; opfordrer Serbien til fuldt ud at gennemføre bilaterale aftaler og til at engagere sig i en konstruktiv og rettidig løsning af alle resterende grænsestridigheder med nabolandene, herunder i spørgsmål vedrørende forsoning fra Jugoslaviens fortid; bemærker, at der skal investeres yderligere bestræbelser i den socioøkonomiske udvikling i grænseregionerne; glæder sig over initiativet til regional integration gennem økonomisk udvikling;

64. glæder sig over den konstruktive rolle, som Det Regionale Samarbejdsråd (RCC) spiller, og Serbiens aktive deltagelse heri; understreger betydningen af regionalt samarbejde i forbindelse med covid-19-krisen og understreger, at regionalt samarbejde og gode naboskabsforbindelser er knyttet til Serbiens mål om et vellykket europæisk perspektiv;

65. understreger, at normalisering af forbindelserne mellem Serbien og Kosovo er en prioritet og en forudsætning for begge landes tiltrædelse af EU og også vil være afgørende for at sikre stabilitet og velstand i regionen som helhed; anerkender, at begge sider i den EU-støttede dialog har øget deres engagement, og opfordrer til aktiv og konstruktiv deltagelse i den EU-støttede dialog under ledelse af EU's særlige repræsentant med henblik på at arbejde hen imod en omfattende, holdbar og juridisk bindende aftale i overensstemmelse med folkeretten;

66. gentager sin opfordring til at komme videre med den fulde gennemførelse, i god tro og rettidigt, af alle de allerede indgåede aftaler, herunder en øjeblikkelig etablering af sammenslutningen/fællesskabet af kommuner i Kosovo med serbisk flertal; opfordrer EU-Udenrigstjenesten til at oprette en mekanisme til at overvåge og kontrollere gennemførelsen af alle de allerede indgåede aftaler og til regelmæssigt at aflægge rapport til Europa-Parlamentet om deres status; gentager i denne forbindelse sin fulde støtte til EU's særlige repræsentant for dialogen mellem Beograd og Pristina, Miroslav Lajčák;

67. opfordrer indtrængende Serbiens og Kosovos regering til at afholde sig fra enhver handling, der kan undergrave tilliden mellem parterne og bringe den konstruktive videreførelse af dialogen i fare; gentager betydningen af både Serbiens og Kosovos multietniske karakter, og at etnisk homogene stater ikke bør være målet i regionen;

68. opfordrer de serbiske og kosovoske myndigheder til at fremme mellemfolkelig kontakt mellem lokalsamfundene med henblik på at styrke dialogen, også på ikke-statsligt niveau; gentager sin opfordring til myndighederne om at afstå fra at anvende provokerende sprogbrug over for andre etniske grupper; beklager, at broen i Mitrovica stadig ikke er blevet åbnet for al trafik på trods af færdiggørelsen af renoveringsarbejdet;

69. glæder sig over Beograds aktive og konstruktive deltagelse i dialogen med Pristina og gennemførelsen af de aftalte forpligtelser i henhold til Bruxellesaftalen;

70. glæder sig over det gode regionale samarbejde mellem Serbien og Kosovo i kampen mod udbredelse af covid-19-pandemien, herunder samarbejdet mellem borgmestrene i Mitrovica og kommunikationen mellem sundhedsministrene;

25. marts 2021

71. understreger betydningen af regionalt samarbejde om krigsforbrydelser og efterforskning af sager om forsvundne personer, herunder øgede bestræbelser på anerkendelse og gennemførelse af domstolsafgørelser om krigsforbrydelser, undersøgelse af gravsteder, afvisning af hadefuld tale og forherligelse af krigsforbrydere og støtte til nationale anklagemyndigheder med henblik på at retsforfølge gerningsmænd; opfordrer de serbiske myndigheder til at fortsætte deres bestræbelser på at bekæmpe disse spørgsmål og til at fordømme alle former for hadefuld tale, intimideringskampagner og offentlig godkendelse og benægtelse af folkedrab, forbrydelser mod menneskeheden og krigsforbrydelser; beklager, at nogle serbiske myndigheder og politikere fortsat nægter folkedrabet i Srebrenica; glæder sig over civilsamfundsorganisationernes arbejde inden for forsoning, retsopgør og passende erstatning;

72. glæder sig over Serbiens fortsatte samarbejde inden for rammerne af Sarajevo-processen og minder om forpligtelsen i henhold til stabiliserings- og associeringsaftalen til at samarbejde fuldt ud med Det Internationale Krigsforbrydertribunal vedrørende det Tidligere Jugoslavien (ICTY), hvis arbejde er afsluttet, og FN's internationale residualmekanisme for krigsforbryderdomstole (International Residual Mechanism for Criminal Tribunals), og opfordrer indtrængende Serbien til at modarbejde alle bestræbelser på at underminere de hidtil opnåede resultater og forfalskning af de forhold, som ICTY har fastslået;

73. gentager sin støtte til initiativet om at oprette den regionale kommission for fastlæggelse af fakta om krigsforbrydelser og andre alvorlige menneskerettighedskrænkelser, som blev begået i det tidligere Jugoslavien (RECOM); fremhæver betydningen af det regionale kontor for ungdomssamarbejde (RYCO) og dets arbejde; bemærker, at Kommissionen på grund af coronaviruspandemien har foreslået at udskyde det år, hvor Novi Sad skal være europæisk kulturhovedstad, fra 2021 til 2022;

74. glæder sig over, at Serbien fik status som programland i Erasmus \pm programmet i 2019;

75. glæder sig over de fremskridt, Serbien har gjort med hensyn til udviklingen af en funktionel markedsøkonomi; opfordrer Serbien til at fortsætte sine bestræbelser på at fremme konkurrenceevnen og langsigtet, bæredygtig og inklusiv vækst gennem strukturreformer, navnlig i energisektoren og på arbejdsmarkedet, samt ved at forbedre gennemsigtigheden og forudsigeligheden i de lovgivningsmæssige rammer; understreger betydningen af at udvikle iværksætterfærdigheder blandt unge og opfordrer den serbiske regering til direkte at tackle problemet med korruption, som kvæler udviklingen af en funktionel markedsøkonomi, og til at tage hånd om de bekymringer, som GRECO gav udtryk for i 2020;

76. bemærker, at Serbiens sundhedssystem lider under mangel på ressourcer og en udstrømning af sin professionelle arbejdsstyrke, hvilket resulterer i mangel på medicinsk udstyr, medicinsk ekspertise og laboratorietestkapacitet under covid-19-pandemien; opfordrer Serbien til at gennemføre reformer med henblik på at styrke den offentlige sundhedssektor, forbedre den sociale beskyttelse og yde støtte til den private sektor for at afbøde de økonomiske konsekvenser af covid-19;

77. glæder sig over de gode fremskridt, som Serbien har gjort på økonomiske og finansielle områder såsom selskabsret, intellektuel ejendomsret, konkurrence og finansielle tjenesteydelser samt ledelsesansvar og revision; bemærker imidlertid, at der er behov for yderligere fremskridt inden for offentlige indkøb;

78. udtrykker bekymring over Kinas stigende indflydelse i Serbien og på tværs af Vestbalkan og manglen på gennemsigtighed og miljømæssige og sociale konsekvensanalyser af kinesiske investeringer og lån; opfordrer Serbien til at styrke sine standarder for overholdelse af lovgivningen for kinesiske forretningsaktiviteter;

79. opfordrer Serbien til at øge bæredygtigheden af sin energisektor ved at diversificere sine energikilder, iværksætte en kulstoffattig energiomstilling og bevæge sig i retning af vedvarende energikilder og mindre forurenende brændstoffer og samtidig fjerne al ikkeforskriftsmæssig kulstøtte; opfordrer Serbien til at vedtage de nødvendige foranstaltninger til at bevare og beskytte miljømæssigt følsomme områder og til at intensivere overvågningen af gennemførelsen af den nationale emissionsreduktionsplan;

80. glæder sig over lanceringen af den største vindmøllepark, Čibuk 1, og de fremskridt, der er gjort med gassammenkoblingen mellem Serbien og Bulgarien; bemærker med bekymring den konsekvente manglende overholdelse og den deraf følgende overtrædelse af energifællesskabstraktaten; gentager sin opfordring til, at landene på Vestbalkan sættes i centrum for EU's konnektivitetsstrategi;

81. glæder sig over Serbiens aktive deltagelse i transportfællesskabet og i transeuropæiske netprojekter, herunder anlæggelsen af motorvejen Niš-Merdare-Pristina;

82. glæder sig over ikrafttrædelsen af den nye regionale roamingaftale, der blev undertegnet i april 2019;

25. marts 2021

83. opfordrer indtrængende myndighederne til at sikre overensstemmelse med EU's standarder og politiske mål for klimabeskyttelse og miljø samt energieffektivitet — navnlig i lyset af Sofiaerklæringen om den grønne dagsorden for Vestbalkan — herunder, men ikke begrænset til indførelse af prissætning for kulstofemissioner, ajourføring af lovgivningen om energieffektivitet og udvikling og vedtagelse af en integreret national energi- og klimaplan med henblik på at lette overgangen til en cirkulær økonomi og vedtagelsen af de nødvendige foranstaltninger til at bevare og beskytte miljømæssigt følsomme områder;
84. tilskynder Serbien til at færdiggøre reformerne af sine nationale el- og gassektorer ved navnlig at sikre adskillelse af systemoperatørerne og til at arbejde på regional konnektivitet og fuldførelse af det regionale energimarked i overensstemmelse med Parisaftalen og internationale forpligtelser i henhold til energifællesskabstraktaten;
85. er bekymret over det høje niveau af luftforurening i Serbien og opfordrer indtrængende myndighederne til hurtigt at træffe foranstaltninger til at forbedre luftkvaliteten, navnlig i store byer og industriområder som Smederevo, Bor og Kolubara; understreger betydningen af at finde bæredygtige løsninger og begrænse brugen af brunkul og andet kul med lav brændværdi i energiproduktionen samt til opvarmning;
86. beklager den manglende indsats imod forurening af floden Dragovishtitsa blandt miner, der opererer i regionen;
87. glæder sig over Serbiens fortsatte støtte til den globale strategi for EU's udenrigs- og sikkerhedspolitik;
88. gentager betydningen af at tilpasse sig EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik (FUSP), som gradvist skal blive en integreret del af Serbiens udenrigspolitik som en betingelse for tiltrædelsesprocessen; udtrykker bekymring over Serbiens tilpasningsgrad, som er den laveste i regionen; bemærker, at nogle regeringsembudsmand og visse politikere fortsat fremsætter lejlighedsvis udtalelser, der sætter spørgsmålstegn ved Serbiens udenrigspolitiske orientering; er bekymret over Serbiens gentagne støtte til Rusland i FN's Generalforsamling i forbindelse med annekteringen af Krim;
89. glæder sig over, at Serbien er på linje med EU's holdning til præsidentvalget i Hviderusland; er imidlertid fortsat bekymret over, at Serbien ikke har tilpasset sig sanktionerne over for hviderussiske embedsmænd og EU's holdning til den nye sikkerhedslov i Kina; opfordrer Serbien til at øge sin grad af tilpasning til erklæringerne fra Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik på EU's vegne og til Rådets afgørelser, herunder dem, der vedrører sanktioner;
90. bemærker undertegnelsen af aftalerne om normalisering af det økonomiske forhold mellem Serbien og Kosovo den 4. september 2020 i Washington; beklager imidlertid de bestemmelser i teksten, der kræver, at Kosovo ophører med at søge medlemskab af internationale organisationer; glæder sig over USA's fornyede engagement og understreger behovet for, at EU og USA styrker deres partnerskab og koordinering på Vestbalkan; understreger, at det transatlantiske samarbejde er en vigtig faktor for stabiliteten i regionen, og understreger EU's førende rolle som mægler i processen med normalisering af forbindelserne mellem Serbien og Kosovo;
91. minder om, at flytningen af den serbiske ambassade fra Tel Aviv til Jerusalem ville stride mod Den Europæiske Unions holdning til en løsning af konflikten mellem Israel og Palæstina på grundlag af en tostatsløsning;
92. opfordrer til en styrkelse af det europæiske samarbejde med Serbien om håndteringen af manipulerende desinformation, cybertrusler og hybride trusler, der har til formål at opdele samfund, stille EU i et dårligt lys og underminere regionens europæiske perspektiv; tilskynder til konkrete skridt i opbygningen af modstandsdygtighed og cybersikkerhed og opfordrer Serbien, Kommissionen og EU-Udenrigstjenesten til at støtte foranstaltninger, der har til formål at styrke mediepluralisme og kvalitetsjournalistik; understreger behovet for at forbedre den europæiske koordinering med henblik på at bekæmpe regionale desinformationskampagner, der ofte har oprindelse i Serbien, f.eks. gennem en eventuel oprettelse af et center for ekspertise i desinformation med fokus på Balkan;
93. er især bekymret over de desinformationsberetninger, der udspringer fra Kreml og distribueres gennem Sputnik Serbia og andre nationale aktører; opfordrer de serbiske myndigheder til at revidere de ordninger, der giver mulighed for disse operationer med henblik på at reducere desinformation både i og uden for landet, og til at intensivere sine bestræbelser på at bekæmpe desinformationskampagner, som er tiltaget siden begyndelsen af covid-19-pandemien;
94. noterer sig indgåelsen af aftalen om grænseforvaltningssamarbejde mellem Serbien og Det Europæiske Agentur for Grænse- og Kystbevogtning (Frontex), som vil gøre det muligt for Frontex at bistå Serbien med grænseforvaltning og gennemføre fælles operationer; bemærker, at Serbien har spillet en aktiv, samarbejdsvillig og konstruktiv rolle i EU's forvaltning af de ydre grænser;

25. marts 2021

95. gentager, at EU er Serbiens førende handelspartner, investor og bistandsyder; noterer sig Serbiens beslutning om at undertegne en frihandelsaftale med Den Eurasiske Økonomiske Union i oktober 2019; forventer imidlertid, at Serbien tilpasser sig EU's handelspolitik; minder om Unionens tilsagn om at forsvare sine interesser ved at afbøde de negative virkninger af frihandelsaftaler med Den Eurasiske Økonomiske Union, som er undertegnet af lande, der har ansøgt om medlemskab af Den Europæiske Union og undertegnet en stabiliserings- og associeringsaftale, såsom Serbien; beklager, at Serbien stadig ikke er medlem af Verdenshandelsorganisationen;

96. opfordrer Serbien til at forbedre tilpasningen til EU's arbejdsret, vedtage en ny lov om strejkeretten, bekæmpe sort arbejde og ændre loven om inspektion og tilsyn, således at den overholder de relevante ILO-konventioner, som Serbien har ratificeret;

97. tilskynder Serbien til at sikre, at landet har tilstrækkelige finansielle og institutionelle ressourcer til beskæftigelses- og socialpolitikkerne;

98. glæder sig over Serbiens fortsatte deltagelse i krisestyringsmissioner og -operationer under den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik (FSFP); opfordrer Serbien til at fastholde sine nuværende tilsagn om at stille personale til rådighed for fire FSFP-missioner og -operationer samt til at søge yderligere deltagelse i fremtiden; glæder sig over de terrorbekæmpelsesordninger, der er undertegnet mellem EU og Serbien; glæder sig i denne forbindelse over forbedringer i det regionale og internationale samarbejde om bekæmpelse af terrorisme og voldelig ekstremisme;

99. udtrykker bekymring over Serbiens stigende afhængighed af forsvars- og sikkerhedsmateriel og -teknologier fra Folkerepublikken Kina, herunder et masseovervågningssystem i Beograd og masseindsamling af personoplysninger uden passende sikkerhedsforanstaltninger, og den utilstrækkelige gennemsigtighed i sikkerhedssektorens praksis for offentlige indkøb; er fortsat bekymret over Serbiens tætte politiske og militære samarbejde med Rusland, herunder den fortsatte tilstedeværelse af russiske luftfaciliteter i Niš; opfordrer Serbien til at tilpasse sig FSFP og dens instrumenter;

100. gentager sin opfordring til de serbiske myndigheder om at fortsætte arbejdet med at eliminere arven efter den tidligere kommunistiske efterretningstjeneste ved at åbne arkiverne for offentligheden som et skridt i retning af demokratiseringen af Serbien; opfordrer Serbien til at intensivere processen med succession og gennemførelse af forpligtelser vedrørende opdelingen af det fælles arkiv for det tidligere Jugoslavien; gentager i denne forbindelse, at det er af afgørende betydning, at der er fuld adgang til alle arkivmaterialer, navnlig vedrørende den tidligere jugoslaviske efterretningstjeneste (UDBA) og den jugoslaviske folkehærs efterretningstjeneste (KOS); gentager sin opfordring til myndighederne om at lette adgangen til de arkiver, der vedrører de tidligere jugoslaviske republikker, og om at levere dem tilbage til de respektive regeringer, såfremt disse anmoder herom;

101. minder om, at EU er den største yder af finansiel bistand til Serbien; glæder sig over Kommissionens bestræbelser på at investere mere strategisk i Vestbalkan gennem en særlig økonomisk plan og investeringsplan for Vestbalkan; anerkender betydningen af en økonomisk plan og investeringsplan med hensyn til at støtte bæredygtig konnektivitet, menneskelig kapital, konkurrenceevne og inklusiv vækst samt styrke det regionale og grænseoverskridende samarbejde med henblik på at forbedre de lokale og regionale myndigheders muligheder for at høste fordelene ved denne investering; understreger, at alle investeringer skal være i overensstemmelse med målene i Parisaftalen og den europæiske grønne pagt;

102. understreger, at en sådan økonomisk plan og investeringsplan bør tilskynde til de nødvendige strukturreformer inden for infrastruktur, energi, miljø og uddannelse og gennemføres så hurtigt og effektivt som muligt for at forbedre synligheden af EU-finansierede projekter og øge de serbiske borgeres tillid til Den Europæiske Union og dens institutioner;

103. opfordrer medlovgiverne til at finjustere både incitamenter og betingelser i det fremtidige instrument til førtiltrædelsesbistand (IPA III) og til at gøre brug af suspensionsmekanismer i tilfælde af alvorlige tilbageskridt; anser det for afgørende, at IPA III støtter yderligere styrkelse af grundlæggende værdier og god regeringsførelse; mener, at princippet om »mere for mere« og »mindre for mindre« om reversibilitet af tiltrædelsesprocessen under den nye metode også bør afspejles tydeligt i førtiltrædelsesfinansieringen; gentager, at omfanget af den finansielle bistand bør svare til den faktiske rate af gennemførte reformer;

104. opfordrer de serbiske myndigheder til at gøre bedst mulig brug af EU's omfordeling af IPA-finansiering for at bidrage til at afbøde de socioøkonomiske konsekvenser af covid-19-pandemien; understreger betydningen af at være særlig opmærksom på sårbare grupper;

25. marts 2021

105. gentager, at EU hurtigt mobiliserede betydelig umiddelbar støtte til Vestbalkan med henblik på at håndtere sundhedskrisen som følge af covid-19-pandemien og fremme den socioøkonomiske genopretning af regionen;

106. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at afsætte tilstrækkeligt mange covid-19-vacciner til borgerne i alle landene på Vestbalkan;

107. pålægger sin formand at sende denne beslutning til formanden for Det Europæiske Råd, Kommissionen, næstformanden i Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for Udenrigs- og Sikkerhedsanliggender, medlemsstaternes regeringer og parlamenter og Serbiens præsident, regering og parlament.
